

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. oktober 2008
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0649
Dok.: AHN40506

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1073 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. september 2008.

Brian Mikkelsen

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

**Spørgsmål nr. 1073 af 4. september 2008 fra Folketingets Retsudvalg
(Alm. del):**

”Ministeren bedes fremsende en redegørelse om folketingsmedlemmers mulighed for at ytre sig om konkrete sager ved domstolene, der ikke er endeligt afgjorte, set i lyset af Grundlovens § 3.”

Svar:

1. Grundlovens § 3 (som angiver den forfatningsretlige magtfordelingslære) har følgende ordlyd:

”Den lovgivende magt er hos kongen og folketinget i forening. Den udøvende magt er hos kongen. Den dømmende magt er hos domstolene.”

Grundlovens § 3, 3. pkt., forudsætter således, at domstolene udgør et selvstændigt statsorgan, og at dette organ udøver ”dømmende magt” – hvilket traditionelt anses for bl.a. at omfatte afgørelse af retstvister mellem borgere og ikendelse af straf for lovovertrædelser.

Grundlovens § 3, 3. pkt., skal ses i sammenhæng med § 64, som er den centrale bestemmelse om domstolenes uafhængighed.

Af bestemmelsen i grundlovens § 64, 1. pkt., følger, at ”dommerne i deres kald alene [har] at rette sig efter loven.” At domstolene kun er bundet af loven, betyder først og fremmest, at de ikke er underkastet tjenestebefalinger eller instruktioner fra andre statsorganer, herunder Folketinget, jf. bl.a. Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 2, 3. udg. (2001), side 104 f., Peter Germer, Statsforfatningsret, 4. udg. (2007), side 198, samt Jørgen Steen Sørensen, Danmarks Riges Grundlov med kommentarer (redigeret af Henrik Zahle), 2. udg. (2006), side 398 f.

2. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke grundlag for at antage, at det vil være uforeneligt med grundloven, at et folketingsmedlem udtaler sig om verserende sager ved domstolene.

I den statsretlige litteratur synes der dog at være enighed om, at det er ønskeligt, at Folketinget udviser tilbageholdenhed med at fremsætte sådanne udtalelser. Der kan herved bl.a. henvises til Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udg. ved Peter Germer (1973), side 156 ff., Henrik Zah-

le, a.st., side 105, samt Jørgen Steen Sørensen, a.st., side 398 f., hvor bl.a. følgende anføres:

”Ingen minister eller anden myndighed kan øve indflydelse på en konkret sag. Det hænder, at ministre eller andre øvrigheds personer kommer med tilkendegivelser (f.eks. vedrørende betimeligheden af en appel). Henrik Zahle 2001, bd. 2, s. 105 anfører et eksempel. Uanset at sådanne tilkendegivelser naturligvis er retligt uforbindende for domstolene, bør de alligevel undgås, fordi de strider mod ånden i princippet om domstolenes uafhængighed, idet de jo signalerer, hvilket resultat ministeren ville finde ønskeligt. Dertil kommer, at sådanne udtalelser kan vække mistanke om, at der under tilkendegivelsen kunne skjule sig et ulovligt pres, Alf Ross 1980 bd. 2 s. 544. Hvad en minister ikke bør gøre i forhold til domstolene, bør Folketinget ej heller gøre. En folketings tilkendegivelse, der udelukkende tager sigte på at påvirke en domstol i afgørelsen af en konkret sag, er uden gyldighed for domstolen, jf. Peter Germer 2001, s. 169. Men det må være legitimt, at Folketinget tilkendegiver en opfattelse af et retsforhold, hvor dette er politisk relevant, jf. Henrik Zahle 2001, bd. 2, s. 105.”

Sidstnævnte sted giver Henrik Zahle i øvrigt mere uddybende udtryk for følgende:

”Men det må være legitimt, at Folketinget tilkendegiver en opfattelse af et retsforhold, hvor dette er politisk relevant. Folketinget vil ofte være nødsaget til at udtrykke sig på en måde, der forudsætter bestemte retsopfattelser såvel generelt som om konkrete retsforhold. Statsmagterne skal fungere uafhængigt af hinanden, men de skal fungere. Og til såvel Folketingets som ministerens aktivitet hører en adgang til at kunne udtrykke sig også om retlige forhold, dog ikke om konkrete sager, der er under behandling ved domstolene.”